

СХВАЛЕНО:
Педагогічною радою

Протокол № 1 від 27.08.25р.

ЗАТВЕРДЖЕНО:
Директор гімназії
Тетяна БАТАЛЮК

ПОЛОЖЕННЯ

**Про запобігання і протидію насильству та
жорстокому поводженню з дітьми у Чернівецькій
гімназії № 15 Чернівецької міської ради**

ЗМІСТ ПОЛОЖЕННЯ

ВСТУП

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

II. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ

III. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ

IV. ЗАХОДИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ НАСИЛЬСТВУ ТА ЖОРСТОКОМУ ПОВОДЖЕННЮ З ДІТЬМИ

4.1. Превентивні заходи

4.2. Заходи із виявлення та реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми

4.3. Заходи з навчання та підвищення обізнаності унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми

4.4. Заходи з моніторингу та оцінки виконання програми

4.5. Заходи з інформування

V. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

5.1. Права здобувачів освіти

5.2. Обов'язки здобувачів освіти

5.3. Права педагогічних працівників

5.4. Обов'язки педагогічних працівників

5.5. Права батьків здобувачів освіти

5.6. Обов'язки батьків здобувачів освіти

5.7. Обов'язки адміністрації закладу освіти

VI. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ОСІБ, ПРИЧЕТНИХ ДО НАСИЛЬСТВА ТА ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ З ДІТЬМИ

VII. ВЗАЄМОДІЯ З УСТАНОВАМИ, ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬ ЗАХОДИ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ЗАХИСТУ ВІД РІЗНИХ ФОРМ НАСИЛЬСТВА

VIII. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення визначає порядок організації заходів із запобігання та протидії насильству та жорстокому поводженню з дітьми (далі — Положення) у Чернівецькій гімназії №15 (далі — Гімназія).

1.2. Метою Положення є створення безпечного освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та жорстокого поводження з дитиною, та забезпечення ефективного механізму інформування, реагування та захисту прав дітей.

1.3. Положення є обов'язковим для всіх працівників Гімназії, залучених спеціалістів, батьків (законних представників) і здобувачів освіти.

1.4. Діяльність здійснюється відповідно до Конституції України, Сімейного кодексу України, Законів України: «Про освіту», «Про охорону дитинства», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», Типової Програми «Унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми», Постанов Кабінету Міністрів України: «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статті», «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах», «Про внесення змін до Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження», Наказів Міністерства освіти та науки України: «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо виявлення, реагування на випадки домашнього насильства і взаємодії педагогічних працівників із іншими органами та службами», «Про деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти» та інших нормативно-правових актів.

II. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ

У цьому Положенні терміни вживаються у значеннях, визначених чинним законодавством, зокрема:

- **безпечне освітнє середовище** - сукупність умов у закладі освіти, що унеможлиблюють заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди, зокрема внаслідок недотримання вимог санітарних, протипожежних та/або будівельних норм і правил, законодавства щодо кібербезпеки, захисту персональних даних, безпечності та якості харчових продуктів та/або надання неякісних послуг з харчування, шляхом фізичного та/або психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, приниження честі, гідності, ділової репутації (зокрема шляхом булінгу (цькування), поширення неправдивих відомостей тощо), пропаганди та/або агітації, у тому числі з використанням кіберпростору, а також унеможлиблюють вживання на території та в приміщеннях закладу освіти алкогольних напоїв, тютюнових виробів, наркотичних засобів, психотропних речовин;
- **насильство над дітьми** — будь-які дії фізичного, психологічного, сексуального чи економічного характеру, що завдають шкоди здоров'ю, розвитку чи гідності дитини;
- **жорстоке поводження з дітьми** — умисні дії чи бездіяльність, що призводять або можуть призвести до страждань чи шкоди дитині;
- **булінг (цькування)** — дії учасників освітнього процесу, що полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням електронних комунікацій;
- **потерпіла дитина** — дитина, яка зазнала насильства або жорстокого поводження;
- **повідомлення** — будь-яка інформація (усна, письмова, електронна) про випадок або підозру на випадок насильства чи жорстокого поводження.

III. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ

3.1. Запровадження порядку дій, спрямованих на унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми;

3.2. Формування відповідального ставлення до недопущення насильства та жорстокого поводження з дітьми

3.3. Поширення культури нульової толерантності до насильства та жорстокого поводження з дітьми у всіх сферах діяльності

3.4. Забезпечення оперативного інформування уповноваженого підрозділу органу Національної поліції та служби у справах дітей про випадки вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми

IV. ЗАХОДИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ НАСИЛЬСТВУ ТА ЖОРСТОКОМУ ПОВОДЖЕННЮ З ДІТЬМИ

4.1. Превентивні заходи:

4.1.1. Затвердження форми первинного повідомлення про підозру на випадок насильства щодо дитини згідно з *додатком 1*

4.1.2. Затвердження форми реєстрації внутрішнього інциденту згідно з *додатком 2*

4.1.3. Затвердження форми анкети анонімного опитування для дітей згідно з *додатком 3*

4.1.4. Інформування дітей, батьків або інших законних представників дитини, працівників гімназії з питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми;

4.1.5. Проведення оцінювання ризиків насильства та жорстокого поводження з дітьми в діяльності закладу освіти, вжиття заходів, необхідних для їх усунення або мінімізації;

4.1.6. Врахування ризиків насильства та жорстокого поводження з дітьми під час прийому на роботу працівників;

4.2. Заходи із виявлення та реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми:

4.2.2. Організація доступних та безпечних способів повідомлення про випадки насильства та жорстокого поводження з дитиною;

4.2.2. Оперативне реагування за результатами розгляду заяв (скарг, повідомлень) про випадки насильства або жорстокого поводження з дітьми у закладі освіти (далі — повідомлення);

4.3. Заходи з навчання та підвищення обізнаності унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми:

4.3.1 Організація тренінгів, інших навчальних заходів для працівників гімназії та інших фахівців, які контактують з дітьми;

4.3.2. організація інформаційних сесій для дітей (пояснення прав дитини, способів захисту, контактів для звернення);

4.3.3. Залучення батьків, інших законних представників дитини (проведення батьківських зборів, розповсюдження інформаційних матеріалів);

4.4. Заходи з моніторингу та оцінки виконання програми:

4.4.1. Регулярні самоперевірки (оцінка ефективності заходів, виявлення проблемних аспектів);

4.4.2. Збір інформації для зворотного зв'язку (анкетування дітей, батьків, персоналу);

4.4.3. Аналіз інцидентів (вивчення випадків насильства для запобігання повторенню);

4.5. Заходи з інформування:

4.5.1. Розміщення у доступних місцях для дітей та батьків, інших законних представників інформаційних матеріалів (плакатів, брошур із контактами служб допомоги, контактних номерів телефонів для анонімного звернення).

V. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

5.1. Права здобувачів освіти:

Здобувачі освіти мають право на:

- якісні освітні послуги;
- індивідуальну освітню траєкторію, що реалізується, зокрема, через вільний вибір видів, форм і темпу здобуття освіти, закладів освіти і запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін та рівня їх складності, методів і засобів навчання;
- інші необхідні умови для здобуття освіти, у тому числі для осіб з особливими освітніми потребами та із соціально незахищених верств населення;
- свободу творчої, спортивної, оздоровчої, культурної, просвітницької, наукової і науково-технічної діяльності тощо;
- особисту або через своїх законних представників участь у громадському самоврядуванні та управлінні закладом освіти;
- безпечні та нешкідливі умови навчання і праці;
- повагу людської гідності;
- захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм насильства та експлуатації, булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувачам освіти;
- отримання соціальних та психолого-педагогічних послуг як особа, яка постраждала від насильства та жорстокого поводження з дітьми, стала свідком або вчинила жорстоке поводження з дітьми.

5.2. Обов'язки здобувачів освіти:

- поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм;

- відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я оточуючих, довкілля;

- дотримуватися установчих документів, правил внутрішнього розпорядку закладу освіти;

- повідомляти керівництво закладу освіти про факти насильства або жорстокого поводження з дітьми, а також стосовно інших учасників освітнього процесу.

5.3. Права педагогічних працівників:

- захист професійної честі та гідності;

- захист під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства та експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, від пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю.

5.4. Обов'язки педагогічних працівників:

- дотримуватися педагогічної етики;

- поважати гідність, права, свободи і законні інтереси всіх учасників освітнього процесу;

- настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства;

- формувати у здобувачів освіти усвідомлення необхідності додержуватися Конституції та законів України, захищати суверенітет і територіальну цілісність України;

- формувати у здобувачів освіти прагнення до взаєморозуміння, миру, злагоди між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами;

- захищати здобувачів освіти під час освітнього процесу від будь-яких форм фізичного та психологічного насильства, приниження честі та гідності, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди

здоров'ю здобувача освіти, запобігати вживанню ними та іншими особами на території закладів освіти алкогольних напоїв, наркотичних засобів, іншим шкідливим звичкам;

- додержуватися установчих документів та правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, виконувати свої посадові обов'язки;

- у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною:

вжити невідкладних заходів для припинення насильства або жорстокого поводження з дитиною;

за потреби надати домедичну допомогу, викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги та звернутися до органів Національної поліції України;

повідомити керівника закладу освіти та принаймні одного з батьків або інших законних представників дитини, яка вчинила насильство або жорстоке поводження, та дитини, яка постраждала від насильства або жорстокого поводження;

у разі вчинення жорстокого поводження з дитиною керівником закладу освіти - невідкладно повідомити про це засновника закладу освіти та/або уповноважений ним орган (особу).

5.5. Права батьків здобувачів освіти:

- захищати відповідно до законодавства права та законні інтереси здобувачів освіти;

- звертатися до закладів освіти, органів управління освітою з питань освіти;

- обирати заклад освіти, освітню програму, вид і форму здобуття дітьми відповідної освіти;

- брати участь у громадському самоврядуванні закладу освіти, зокрема обирати і бути обраними до органів громадського самоврядування закладу освіти;

- завчасно отримувати інформацію про всі заплановані у закладі освіти та позапланові педагогічні, психологічні, медичні, соціологічні заходи, дослідження, обстеження, педагогічні експерименти та надавати згоду на участь у них дитини;

- брати участь у розробленні індивідуальної програми розвитку дитини та/або індивідуального навчального плану;

- отримувати інформацію про діяльність закладу освіти, результати навчання своїх дітей (дітей, законними представниками яких вони є), результати оцінювання якості освіти в закладі освіти та його освітньої діяльності;

- подавати керівнику закладу освіти (у разі вчинення жорстокого поводження з дитиною керівником закладу освіти - засновнику закладу освіти та/або уповноваженому ним органу (особі) усні та письмові заяви (скарги, повідомлення) про випадки насильства або жорстокого поводження з дитиною, а також стосовно інших учасників освітнього процесу, вимагати невідкладного (протягом однієї доби з моменту надходження) реагування на такі випадки.

5.6. Обов'язки батьків здобувачів освіти:

- виховувати у дітей повагу до гідності, прав, свобод і законних інтересів людини, законів та етичних норм, відповідальне ставлення до власного здоров'я, здоров'я оточуючих і довкілля;

- сприяти виконанню дитиною освітньої програми та досягненню дитиною передбачених нею результатів навчання;

- поважати гідність, права, свободи і законні інтереси дитини та інших учасників освітнього процесу;

- дбати про фізичне і психічне здоров'я дитини, сприяти розвитку її здібностей, формувати навички здорового способу життя;

- формувати у дитини культуру діалогу, культуру життя у взаєморозумінні, мирі та злагоді між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами, представниками різних політичних і релігійних поглядів та

культурних традицій, різного соціального походження, сімейного та майнового стану;

- настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства;

- формувати у дітей усвідомлення необхідності додержуватися Конституції та законів України, захищати суверенітет і територіальну цілісність України;

- виховувати у дитини повагу до державної мови та державних символів України, національних, історичних, культурних цінностей України, дбайливе ставлення до історико-культурного надбання України;

- дотримуватися установчих документів, правил внутрішнього розпорядку закладу освіти;

- сприяти створенню та розвитку в закладі освіти безпечного, здорового та інклюзивного чи спеціального освітнього середовища.

5.7. Обов'язки адміністрації закладу освіти:

- сприяти створенню освітнього середовища, вільного від насильства та жорстокого поводження з дітьми

- затвердити Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми, відповідати за його реалізацію, забезпечити його оприлюднення, ознайомити з ним своїх працівників та здійснювати контроль за виконанням

- забезпечити здійснення заходів із ознайомлення працівників гімназії, інших фахівців, які контактують із дітьми, із Положенням про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми до початку їх роботи з дітьми, але у строк, що не перевищує п'яти робочих днів із дня початку роботи суб'єкта роботи з дітьми та молоддю;

- розглядати усні та письмові повідомлення протягом однієї доби з дня надходження, забезпечувати функціонування механізму подання повідомлень;
- невідкладно повідомляти уповноваженому підрозділу органу Національної поліції, Службі у справах дітей та Управлінню освіти Чернівецької міської ради у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною;
- сприяти проходженню особами, які вчинили насильство або жорстоке поводження з дитиною, стали свідками або постраждали від насильства або жорстокого поводження, відповідної програми для таких осіб;
- забезпечити проведення навчань, тренінгів, профілактичних заходів для дітей, батьків або інших законних представників дитини, працівників гімназії з питань запобігання насильству та жорстокому поводженню з дітьми;
- взаємодіяти із службами у справах дітей, центрами соціальних служб, закладами освіти, охорони здоров'я та іншими уповноваженими органами для оперативного реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми.

VI. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ОСІБ, ПРИЧЕТНИХ ДО НАСИЛЬСТВА ТА ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ З ДІТЬМИ

6.1. Особи, причетні до насильства чи жорстокого поводження з дітьми, несуть відповідальність згідно з чинним законодавством України.

6.2. Працівники Гімназії, які не вжили заходів для припинення насильства або не повідомили про нього, притягаються до дисциплінарної відповідальності.

VII. ВЗАЄМОДІЯ З УСТАНОВАМИ, ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬ ЗАХОДИ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ЗАХИСТУ ВІД РІЗНИХ ФОРМ НАСИЛЬСТВА

7.1. Гімназія співпрацює із службами у справах дітей, підрозділами Національної поліції, центрами соціальних служб, органами місцевого самоврядування, закладами охорони здоров'я.

7.2. Взаємодія здійснюється для:

- оперативного реагування на випадки насильства;

- надання психологічної, соціальної, правової допомоги потерпілим;
- профілактичної роботи у дитячому середовищі.

VIII. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

- 8.1. Положення набирає чинності з дня його затвердження наказом директора Гімназії.
- 8.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться у порядку, передбаченому законодавством.
- 8.3. Положення про порядок захисту дітей від різних форм насильства та жорстокого поводження в Чернівецькій гімназії № 15 є обов'язковими до виконання усіма учасниками освітнього процесу
- 8.4. Положення переглядається щонайменше раз на три роки або за потреби — у разі зміни нормативно-правової бази чи виявлення недоліків у його реалізації.